

- Віктор Федорович Петренко (21 березня 1948, Ленінград) — російський психолог, відомий в Росії і за кордоном фахівець у галузі загальної психології та експериментальної психосемантики, професор, член-кореспондент РАН (з 1997), завідувач лабораторією Психології спілкування і психосемантики факультету психології [1] МДУ, член ради Міжнародної лабораторії «Штучного інтелекту» Академії Наук Російської Федерації (з 1989 р.), завідувач лабораторією когнітивних досліджень Інституту системного аналізу РАН (з 2009 р.), член Європейської Асоціації по Психології Особистості (EAPP) — з 1990 р.; член Європейської Асоціації по Теорії Персональних Конструктів (EAPCP) — з 1991 р., член Європейської Асоціації Теорії Хаосу в науках про життя (1996), член редколегії журналів: «Психологічний журнал» (з 1990 р.), «Суспільні науки і сучасність» (з 1993), «Консультативна психологія і психотерапія», Головний редактор журналу «Методологія та історія психології» (з 2006).

Основні ідеї та внесок у розвиток психосемантики

Петренко Віктор Федорович

- Засновник нового напрямку в психології експерим. психосемантики. Закінчив ф-т психології МГУ ім. М. в. Ломоносова (1973) - учень А. Н. Леонтьєва. Д-р психол. наук (1989), професор (1994), чл.-кор. РАН (1997). Захистив канд. дис.: «Психологічне дослідження значення на словесному та образному рівнях» (1978), докт. дис.: «Психосемантика свідомості», результати якої були опубліковані в однойменній монографії (1988). Викладає на ф-ті психології МГУ, з 1988 року очолює лабораторію «Психології спілкування і психосемантики». У експерим. психосемантике Петренко вивчаються генезис, структура і функціонування систем значення, що опосередковують сприйняття світу, людей, саму себе, колективним або індивідуальним суб'єктом.

□ Розробив концепцію суб'єктивних семантичних просторів як операційної моделі свідомості. Семантичні простору виступають операціонально моделлю категоріальних структур індивідуальної і товариств. свідомості. Їх побудова дозволяє реконструювати картину світу, властиву як окремого суб'єкта, так і певної соціальної групи, етнич. спільності та ін. В рамках цього підходу сформулював новий принцип типологізації особистості, виходячи з її картини світу. Розробив нові методи семантичного аналізу - «психосемантичний метод множинних ідентифікацій», «психосемантичний метод атрибуції мотивів», «казковий психосемантичний диференціал» та ін. У цьому зв'язку психосемантичний підхід знаходить широке застосування у вивченні громадської менталітету, етно-, крос-культурної, статевої і політ. психології, теорії масових комунікацій, в психолінгвістиці та психології мистецтва.

В обл. політ. психології спільно з О. В. Мітіної розробив метод «семантичних просторів політичних партій», «Вивчення геополітичних уявлень» і ін

□ Особливий напрямок роботи Петренко - вивчення семантики змінених станів свідомості, розробка і адаптація нових математичних методів роботи з багатовимірними психосемантичними даними.

Він член редакційних колегій ряду журналів, член президії РПО, Європейських професійних асоціацій: теорії особистісних конструктів, прикладної психології, емпіричної естетики.

Лауреат премії РАН по психології ім. С. Л. Рубінштейна, і Міжнародного Наукового Фонду номінації «Людина року» загальноросійського національного професійного психол. конкурсу «Золота Психея», засл. навч. співр. МДУ (2005).

Осн. праці: Введення в експерим. психосемантику: дослідження форм репрезентації в буденній свідомості (1982), Психосемантика свідомості (1988), " Лекції по психосемантике, 1997; Психосемантичний аналіз динаміки суспільної свідомості (на матеріалі політ. менталітету) (у співавт. з Мітіної О. В.), 1997; Основи психосемантики, 1997; Психосемантичний аналіз етнічних стереотипів: лики толерантності та нетерпимості (у співавт.), 2000. В. А. Кольцова, О. Р. Носкова